

Adres Redakcyi i Administracyi
Kraków, ul. Bracka 15.
Telefon Nr. 396.

Wszelkie listy i przesyłki pie-
niężne należy adresować do Re-
dakcyi i Administracyi, Bracka 15.

Redakcyja rękopisów nie zwraca,
korespondencyj bezimiennych nie
uwzględnia, listów nieopłaconych
nie przyjmuje.

NAPRZÓD

Organ polskiej partji socjalno-demokratycznej.

Numer pojedynczy 8 halerszy.
Numer poniedziałkowy 4 halerszy.

Wychodzi codziennie o g. 8 rano
a w poniedziałki i dni poświęta-
czne o godz. 10 rano.

Do nabycia: W administracyi, ul.
Bracka 15, oraz we wszystkich
biurach dzienników.

Listy reklamacyjne nieopieczę-
wane nie podlegają opłacie.

Adres na telegramy: Naprzód-
Kraków.

Prenumerata wynosi: W Krakowie (bez odsyłki): miesięcznie 1 korona 60 hal.,
kwartalnie 4 kor. 50 h., rocznie 18 kor. — Za dostawę do domu dopłaca się
miesięcznie 20 hal. — W Austrii: miesięcznie 2 kor., kwartalnie 6 kor., rocznie
24 kor. — W Niemczech: kwartalnie 7 marek. — W innych krajach kwartalnie
10 franków. — Za każdą zmianę adresu dopłaca się 40 hal. — Dla robotników w Kra-
kowie i Podgórzu tygodniowo w prenumerata 40 hal.

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmuje Administracyja za opłatą od miejsca wiersza jedno-
szpaltowego drobnym drukiem (petitem) za pierwszy raz po 20 halerszy, następny po
10 halerszy. — „Nadesłane“ od miejsca wiersza drukiem petitem po 40 halerszy za
każdy raz. — Załączniki (prospekty i. t. d.) przyjmują się za cenę 2 kor. za 100
egzemplarzy dla zamiejscowych, a 1 kor. za 100 egzemplarzy dla miejscowych prenu-
meratorów. — Należytość należy naprzód nadesłać.

„Naprzód“

wychodzi codziennie o godz. 8 rano, w ponie-
działki i dni poświęczone o godz. 10 rano.

Prenumerata wynosi:

w Krakowie:	w Austrii:
miesięcznie 1 K 60 h	miesięcznie . . . 2 K
kwartalnie 4 „ 50 „	kwartalnie . . . 6 K
rocznie . 18 „ — „	rocznie . . . 24 K

w Niemczech:
kwartalnie 7 marek.
w innych krajach:
kwartalnie 10 franków.

Za dostawę do domu
w Krakowie i Podgór-
zu dopłaca się 20 h
miesięcznie.

Dla robotników Krakowa i Podgórza pre-
numerata tygodniowa (od niedzieli do soboty) 40 h

Numer pojedynczy 8 h.

Numer poniedziałkowy i poświęczone 4 h.

Do nabycia w Administracyi i we wszyst-
kich Agencyach dzienników.

Redakcyja i Administracyja:

Kraków, Bracka 15.
Telefon Nr. 396.

Walne Zgromadzenie Kasy chorych pod opieką policji.

Wczorajsze Walne zgromadzenie de-
legatów Kasy chorych miasta Kra-
kowa było jednym z najciekawszych
w dziejach tej instytucji. Wykazało
najpierw żelazną wolę robotniczego
Zarządu w ściąganiu wkładek od ta-
kich „biednych“ instytucyj jak „Flo-
ryanka“, Kasa oszczędności, gmina
Krakowa i t. d. Dziesiątki tysięcy gul-
denów zalegały, a te bogate i milio-
nami operujące zakłady pieniały się
z Kasą po kilka lat z rządu, aż wre-
szcie poprzegrywały, oczywiście do-
piero w namiestnictwie lub też w mi-
nisterstwie.

Teraz będą musiały płacić. Ta
okoliczność, że Kasa zaczyna mieć go-
tówkę, ściągnęła wielu ludzi na zgro-
madzenie, którzy dotychczas nigdy nie
raczyli się losem Kasy zainteresować...
Uknuło nawet misterne pla-
ny, jakby robotników spro-
wokować i wprowadzić komi-
sarza rządowego!

Zarekwirowano od początku 10 po-
licyantów z agentami i komisarzem
Broszkiewiczem i ukryto ich w magi-
stracie. Dziwną rolę odegrał komisarz
rządowy, t. j. magistracki, dr. Schli-
chting. Wśród spokojnego zgroma-
dzenia i rzeczowej dyskusji powstał

i napadł na sprawozdanie ególnie Za-
rządu, sprowokował całe zgromadzenie
kilku uwagami, a kiedy mu stanowczo
i z godnością odpowiedziano, wymknął
się z sali i wkrótce wtargnęła do niej
policya....

Spokój i zimna krew robo-
tników w zwyciężyły; policya musi-
ała się cofnąć i zostać za drzwiami
w przedpokoju, tylko Broszkiewicz
przesiedział przez dwie godziny dal-
szego ciągu zgromadzenia w kącie pod
piecem. P. Schlichting skompro-
mitował się swoim postępkiem
śmiertelnie i odkrył, jakie ma wła-
ściwie pojęcie o ustawodawstwie robo-
tniczem. Moskiewszczyzna drzemie je-
szcze ciągle pod skórą takich „socja-
lnych polityków“; policya jest ich o-
statnim argumentem. Temu panu i je-
go postępowaniu należy się odtąd ba-
cznie przyglądać.

Sprawozdanie.

Dnia 29 b. m. o godzinie 3 po poł-
dniu odbyło się walne zgromadzenie de-
legatów kasy chorych. Zebranie było bardzo
liczne. Że wrogowie robotników planowali
jakiś zamach, świadczy fakt, że już przed
zgromadzeniem przybył do magistratu komi-
sarz policji Broszkiewicz z 10 policyan-
tami.

Po odczytaniu protokółów, zabrał głos
prezes kasy tow. dr. Zygmunt Marek i
objaśnił ustnie drukowane sprawozdanie,
znajdujące się w rękach delegatów.

Najważniejszym może momentem spra-
wozdania jest ustęp poświęcony stanowisku
magistratu wobec kasy. Wbrew wyraźnym
przepisom ustawy magistrat uwolnił nie-
etatowych robotników miejskich: straż o-
gniową i akcyzową, od ubezpieczenia w ka-
sie, wyrządzając im przez to wielką krzy-
wdę. Sprawozdanie w ostrych słowach kry-
tykuje ten postępek Rady miejskiej i ma-
gistratu i wyraża nadzieję, że c. k. na-
miestnictwo we Lwowie, jako niestojące do
gminy m. Krakowa w stosunku służby do
pana, przywróci ustawie o kasach chorych
jej znaczenie, uwolnienie magistratu mia-
sta Krakowa zniesie i pouczy tak gminę
jak i magistrat m. Krakowa, że okoli-
czność, iż ustawę o kasach chorych wyko-
nują socjalni demokraci, nie wpływa je-
szcze na jej zniesienie.

Kończąc w ten sposób sprawę ubezpie-
czenia robotników gminnych, trudno nie

podnieść rozporządzenia wszystkich mini-
sterstw w Wiedniu z dnia 5 lutego 1900
roku L. 23 dz. p. p., nakazujących bez-
zwłoczne ubezpieczenie w Kasach chorych
wszelkiej służby prowizorycznej i pomo-
niczej, zatrudnionej przez władze rządo-
we. Na podstawie tego rozporządzenia
wszelkie c. k. władze w Krakowie od
1 stycznia 1900 r. ubezpieczają swą słu-
żbę prowizoryczną i pomocniczą w socya-
listycznej kasie. Rozporządzenie to c. k.
rządu jest dosadnym, moralnym policzkiem
dla autonomicznej Rady m. Krakowa“.

Przemówienie prezesa Kasy przyjęło
zgromadzenie hucznymi oklaskami.

Następnie zabiera głos prezes wydziału
nadzorczego Fromowicz i w krótkich
słowach zdaje sprawozdanie z czynności
wydziału. Przez cały czas urzędowania
zarząd Kasy chorych odznaczał się nie-
zwykłą sprężystością i pilnem wypelnia-
niem obowiązków. Jego tylko zasługę na-
leży przypisać, że zdołano uzyskać opłaty
od Towarzystwa ubezpieczeń. Wydział nad-
zorczy odbywał bardzo często posiedzenia,
na których jak najdokładniej omawiano
sprawy kasy i zawsze przeprowadzano ści-
słą kontrolę. Nigdy nie zdarzyło się, aby
książki lub kasa była w nieporządku. Nie-
jedna instytucya finansowa, nie tej miary
co kasa chorych, ale nawet bankowe, mo-
głyby brać wzór z przeprowadzenia ksiąg
i manipulacji w kasie chorych. (Oklaski.)

Bardzo często przedsiębrano niespodzie-
wane rewizye, nigdy jednak nie natrafiano
na ślad niedbalstwa czy złej woli. Odnosi
się to w pierwszym rzędzie do prezesa
kasy, który cały swój czas wolny poświęcał
tej instytucji, dalej do wszystkich
członków zarządu; a wreszcie do tych,
którzy mieli za zadanie wypełniać uchwały
zarządu. Urzędnicy kasy chorych dowiedli,
że rozumieć intencję instytucji i nie za-
wiedli nigdy położonego w nich zaufania.
(Oklaski.)

Interpelacye.

Pierwszy zgłosił się do głosu reprezen-
tant pracodawców p. Gędziński, znany
z tego, że nie płaci do kasy z „zasady“.
Pan Gędziński żalił się, że urzędnicy
zbyt surowo ściągają zaległości. On sam
winien jest tylko 40 K. a żądają od niego
140 K.

Jako drugi interpelant powstał redaktor
„Nowej Reformy“ p. Konopiński. Bi-
lans kasy jest zdaniem jego niejasny. Nie-

Towarzysze! Pamiętajcie o uroczystości 1-go Maja!

wiadomo np. gdzie uwidoczniło pieniądze Towarzystwa ubezpieczeń. Następnie sędzi, że koszta administracji są za wielkie, a lekarzy za mało.

Na tę interpelację odpowiedzieli tak p. Fromowicz, jak i tow. dr. Marek. Pierwszy zaznaczył, że suma, o którą przedmówcy chodziło, znajduje się w rubryce papiery wartościowe. Pieniądze, które Kasa otrzymała, zamieniło się w głównej części na 4⁰/₀ listy Banku hipotecznego, a częścią z nich spłaciło się zaległe długi za lekarstwa w aptekach, szpitalach i t. p. Koszta administracji zaś nie są tak wygórowane. W koszta te wchodzi bowiem: skromne pensje urzędników, koszta lokalu, które policzone są zaledwo na 900 koron, a Kasa zajmuje przecież cały dom, dalej wydatki na księgi, przybory kancelaryjne, korespondencje, służba i t. d. Znaczenia ambulatorium interpelant prawdopodobnie nie zrozumiał, jest to bowiem lokal, w którym znajdują się wszystkie przybory lekarskie, usługa lekarska, podręczne środki lecznicze, wszystko to więc dla chorych i z ich korzyścią. Pozyccje te są rozdzielone dla ułatwienia manipulacji, dla łatwiejszego przeglądu, a przedewszystkiem dla tego, że tak każe ustawa bilans zestawiać. Jeżeli weźmiemy sumę wydatków na administrację rzeczywistą, a wydatki na bezpośrednie usługi dla chorych, nie może nigdy wyniknąć zarzut, jaki padł z ust przedstawiciela pracodawców p. Konopińskiego.

Dr. Marek uzupełnia wywody ob. Fromowicza jeszcze tem, że liczba lekarzy znacznie wzrosła. W r. 1895 było lekarzy 4, dzisiaj ich jest 10. Specjaliści, których interpelant podejrzewa o mniejszą praktykę, mają zupełnie tyle czynności, co ich koledzy stali. Gdy z końcem r. 1896 było godzin dyżurnych w ambulatorium Kasy 12, dzisiaj jest 21. Energicznie odpięra prezesa zarzut zbyt wielkich wydatków na administrację. Musi ona być kosztowną, skoro się musi ściągać opłaty od 3500 pracodawców i to bardzo często w drodze egzekucyi. Nie ma się tu, jak np. w Bielsku, do czynienia z 10 lub 15 pracodawcami, wielkimi fabrykantami, którzy zatrudniają setki robotników, przynoszą wykazy miesięczne czy kwartalne i płacą zaraz; u nas trzeba od pracodawców pieniądze poprostu wrywać i musiało się dla kontroli utworzyć nigdzie nie praktykowany urząd kontrolorów i taką wielką liczbę urzędników. W kasie podgórskiej, sądeckiej, powiatowej krakowskiej wynoszą wydatki na administrację aż 50⁰/₀!

P. dr. Szaflarski interpeluje, dlaczego się papiery lokuje tylko w jednym banku.

Wywiązała się na ten temat debata, w której skonstatowano, że dziś żadna instytucja galicyjska nie jest pewną, nawet Kasy oszczędności. (Wesołość).

Po wyczerpaniu debaty nad wyjaśnieniami co do przedłożonego sprawozdania, stawia obyw. Fromowicz wniosek, aby ustępującemu zarządowi udzielić absolutoryum. Zgromadzenie przyjmuje je jednogłośnie wniosek długotrwałymi oklaskami.

Czy wolno gminie wyrażać niezadowolenie?

Przed przystąpieniem do następnego punktu porządku dziennego wstaje nagle komisarz rządowy dr. Schlichting i zastrzega się przeciwko tak ostrej krytyce Magistratu. Słowa wypowiedziane w sprawozdaniu stanowią „rażącą ujmę“ dla tej władzy. Protestuje przeciwko temu i nie pozwala, aby te słowa wciągano do protokołu walnego zgromadzenia.

Na sali odzywają się protesty. P. Schlichting robi wobec tego uwagę, że obrady powinny być poważne.

Tow. Daszyński odpowiada mu na to z godnością ale dobitnie. Pan Schlichting nie jest powołany do osądzania powagi zgromadzenia. (Burzliwe oklaski). Nie krytyka na zgromadzeniu przynosi ujmę magistratowi, lecz jego własne postępowanie.

Jeszcze nie doszliśmy do tego stopnia zaniku obywatelskich dążeń, abyśmy bali się wypowiadania krytyki. Socjalni politycy uznają krytykę i w niej widzą środek coraz doskonalszego postępu. P. komisarza Schlichtinga uważało się dotychczas za socjalnego polityka i widziało w nim człowieka, który dąży do jakichś europejskich reform i pojmuje szerzej swój obowiązek. Tymczasem komisarz Schlichting okazał się socjal-politykiem, ale krakowskim, (wesołość) który może wypowiadać puste frazesy, a na rzeczową krytykę ma gotowe zdanie, nie należy tykać władzy, że jej to ubliża — że wreszcie on nie pozwala. Instytucja, która własną działalnością doszła do dzisiejszego stanu kwitnącego, która dzięki właśnie krytyce i energicznemu dopomoczeniu się praw stanęła na nogach, ta instytucja będzie krytykować czyny, nie objawiające nic, ponad galicyjski dziwny system oszczędnościowy, ponad partyjność niską, nie licującą z godnością gminy. Dlatego, że rzadko kasy są w rękach robotniczych, dlatego, że członkowie są socjalnymi demokratami, magistrat łamie ustawę i ludzi swoich woli zostawić na łasce losu, niż ich ubezpieczyć. Pan Schlichting stał się nagle bardzo wrażliwym. Wrażliwym zaś na krytykę nie trzeba być zbyt w Galicyi. Tuż za Krakowem dzieją się w Podgórzu w Kasie chorych jawne złodziejstwa. Kradzieże w Podgórzu, Sączu, Stryju i wielu wielu innych miejscach nie wywołują tyle oburzenia, co słowa prawdy wypowiedziane w sprawozdaniu. Socjalny polityk Schlichting grozi ustawą prasową i prokuratorem. To jest jego socjalna polityka! Występuje on tu w dwoistym charakterze; jako przedstawiciel władzy przemysłowej i jako adwokat gminy, która jest jego pracodawcą. Mówca stawia wkońcu następującą rezolucję:

Zgromadzenie delegatów i reprezentantów miejskiej Kasy chorych wyraża gminie miasta Krakowa swoje niezadowolenie, z powodu upośledzenia robotników gminnych, co do ubezpieczenia na wypadek choroby. — Zgromadzenie jest przekonane, że postąpienie gminy miasta Krakowa, wyłączające robotników gminnych od dobrodziejstw przynależenia do miejskiej

Kasy chorych jest niekulturalnem i ubliżającym moralnej powadze gminy. (oklaski).

Przewodniczący poddaje rezolucję posła Daszyńskiego pod głosowanie. Wniosek przyjęto oklaskami; okazało się że przeciwko wnioskowi jest tylko p. Gędziński.

Po uchwaleniu wniosku znowu zrywa się dr. Schlichting ze swego miejsca i oświadcza uroczyście, że on powyższy wniosek z a wiesz, nie pozwoli bowiem, aby magistrat lekceważono, i traktowano lekko instytucje, przed którą powinno się czuć poważanie. Uchwały nie zawiesił przed głosowaniem, bo myślał, że nie uzyska większości. Wśród ogólnego wzburzenia wstaje poseł Daszyński i oświadcza że zgromadzenie nie pozwoli się teroryzować, nieuzasadnione zawieszenie musi obalić wszelkimi ustawowymi środkami i stawia drugą rezolucję, wzywającą nowo wy rząd Kasy, by poczynił wszelkie kroki, i użył wszelkich dróg, celem obalenia nieuzasadnionego wstrzymania uchwały walnego zgromadzenia, wyrażającej niezadowolnienie magistratowi miasta Krakowa. (Burzliwe oklaski).

Zemsta p. Schlichtinga.

Po tej wstępnej walce można było przystąpić do dalszych obrad, a mianowicie wyboru nowego zarządu.

Komisarz dr. Schlichting wstaje i powołując się na jakąś nieznaną bliżej ustawę, żąda głosowania kartkami pisanymi a nie drukowanymi. Z oburzeniem odparłszy dziwną wycieczką komisarza dr. Marek, oświadczył, że już 3 razy prowadził wybory, a jeszcze nikt nie skarżył się na nie, nikt mu nie dyktował formy głosowania. Nową tę modę wprowadza p. Schlichting. Wzywa wszystkich, aby spokojnie przystępowali do wyborów, głosować się będzie jak zgromadzenie zechce.

Policja w sali.

Komisarz Schlichting nagle znika. Ponieważ kartki drukowane nie miały znaczenia, zaczęto pisać proponowanych kandydatów. Zgromadzenie podzieliło się na 2 grupy, po jednej stronie składali głosy pracodawcy, po drugiej delegaci robotników.

Wśród spokoju i ciszy rozlega się nagle łomot otwieranych drzwi i do sali wpada dr. Schlichting w asystencyi komisarza policji, p. Broszkiewicz. Za nim snuł się szereg z 10 policyntów i 2 agentów. Na chwilę ogarnęło wszystkich zdumienie. Widok jednak zbrojnych policyntów nagle, bez powodu, zjawiających się w toku obrad na sali, oburzył i zelektryzował wszystkich. Robotnicy zbili się w zwartą masę koło komisarza policyjnego, posypały się okrzyki — zamęt rósł. Zdawało się przez chwilę, że wybuchnie groźne zamieszanie.

Na szczęście zachowało zgromadzenie zimną krew i przetrzymało atak nerwowy Schlichtinga.

Dr. Marek zwrócił się energicznie do komisarza Broszkiewicza z zapytaniem, jakim prawem śmiał tu wejść do sali, gdzie toczą się obrady zupełnie autonomicznej instytucji wśród ogólnego spokoju i porządku.

Poseł Daszyński wezwał zaś wszystkich,

aby zachowali zimną krew, nie dali się prowokować i dalej spokojnie odbywali wybory — o konsekwencyach, jakie zajście policji pociąga za sobą, pomyśli się później, obecnie należy godność swą zachować.

Komisarz policji, widząc, że zgromadzenie zachowuje się spokojnie, odesłał żołnierzy do przedpokojów, sam zaś usiadł w sali. Wybory toczyły się dalej bez przerwy, aż do zakończenia. Wybrani zostali ze strony pracodawców do zarządu: Karol J a h r, Władysław Limanowski i Józef Kleinberger — do Rady nadzorczej: Jan Kwiatkowski (syn) i Laner Dawid.

Ze strony robotników do zarządu: Romuald Chaberski, Wiktor Bałanda, Adolf Nüssenfeld, Franciszek Kądziołek, Franciszek Czechowski i dr. Zygmunt Marek.

Do Wydziału nadzorczego: Andrzej Krzyszkowski, Arnold Bromberger, Leon Misiółek i Roman Walewski.

Do sądu polubownego: Stanisław Fryze, Karol Domagalski, Józef Brauner.

Do sądu polubownego wybrani przez wszystkich: dr. Adolf Nichthausen i Jan Fischer.

Po skończeniu wszelkich formalności, przystąpiono do wniosków. Tow. Bałanda wykazawszy coraz groźniejsze rozwijanie się gruźlicy wśród robotników, wywołanej złem odżywianiem się, niehigienicznym mieszkaniem, nadmierną pracą, brakiem prawdziwego leczenia się i pomocy lekarskiej, wskazała na najlepszy środek zaradczy, a mianowicie stworzenie sanatorium dla suchotników.

Sprawa ta była poruszona na zjeździe kas chorych we wrześniu r. z. we Lwowie, gdzie naczelny lekarz Kasy chorych we Lwowie dr. Stembart, na podstawie statystyki dowiódł, że na 100 zgłaszających się chorych — ni mniej ni więcej, tylko 55 jest suchotników. Kasa chorych miasta Krakowa wydaje na chorych gruźlicznie rocznie 17 tysięcy koron. Nie przydaje się to jednak na nic. Robotnik wśród kuracyi mieszka w tych samych straszliwych warunkach, źle się odżywia, o poprawie zdrowia jego nie może być mowy, dopóki nie będzie sanatorium, gdzieby znalazł i opiekę lekarską i mieszkanie i świeże powietrze. Dr. Janiszewski, lekarz zdrojowy w Zakopanem, bardzo czynnie robi starania, aby założyć w Zakopanem szpital dla suchotników. Mówca stawia wniosek: Walne zgromadzenie zwołuje Zarząd, aby porozumiał się z konsorcjum, które krząta się koło założenia szpitala w Zakopanem, a w szczególności porozumiał się z dr. Janiszewskim i dołożył starań, aby z nowo tworzącego się sanatorium już w najbliższym czasie mogli korzystać członkowie krakowskiej Kasy chorych. (Burzliwe oklaski). Wniosek jednogłośnie uchwalono.

Na ostatnie zapytanie przewodniczącego, czy kto jeszcze stawia wnioski, przemówił jeszcze raz tow. Daszyński. Umyślnie czekał, aby mógł mieć głos ostatni. Wniosek, który obecnie postawi, dotyka ogólnych ustaw, jakie kasa ma zagwarantowane, jej niezależności i poszanowania, którem cieszyć się powinna u wszystkich

bez wyjątku. Należy się przedewszystkiem uznanie i podziękowanie całemu walnemu zgromadzeniu za jego zimną krew i zachowanie powagi w chwili, kiedy wdarli się na salę żołnierze policji, kiedy pogwałcono brutalnie wszelkie zagwarantowane prawa. Kto wie, do czego by doszło, gdyby zgromadzenie dali się sprowokować. A że wdarcie było niesłychanie nieuzasadnione, niech potwierdzi to, że na 134 głosujących padało 132 głosów albo wybierano jednogłośnie. Majstrowie wraz z robotnikami najspokojniej spełniali swój obowiązek obywatelski, gdy niesłychany nietakt komisarza Schlichtinga splamił te obrady. Ale robotnicy nie pozwolą się lekceważyć i krok podobny surowo potrafią skarcić. Trzeba już wyrwać ten duch badenizmu, który wieje jeszcze z tej sali, który błąka się jeszcze po Galicji. Dlatego stawia mówca następujące rezolucye, które nowo wybrany zarząd musi jak najszybciej i najenergiczniej przeprowadzić.

1. Wzywa się prezydium Kasy, aby nazajutrz udało się w deputacji do prezydenta miasta, p. Friedleina i zaprotestowało przeciwko postępowaniu jego podwładnego urzędnika; dalej

2. aby wystosowało telegram do namiestnika i prezydenta ministrów, w których należy opisać fakt niesłychanej prowokacji i zażądać śledztwa i ukarania urzędnika. Zgromadzenie przyjmuje z entuzjazmem jednogłośnie rezolucye tow. Daszyńskiego.

Dr. Marek zamyka zgromadzenie, scharakteryzowawszy jeszcze raz postąpienie Schlichtinga i zaznaczywszy swe rozczarowanie co do niego, którego uważał dotychczas za urzędnika sprawiedliwego i przychylnego Kasie.

Telegramy, wysłane do namiestnika i ministerstwa, brzmią:

Na dzisiejszem zgromadzeniu pracodawców i robotników miejskiej Kasy chorych, wśród ogólnego spokojnego nastroju wpadło na salę dziesięciu zbrojnych policjantów, dwóch agentów i komisarz policji Broszkiewicz. Wkrótce jednak się cofnęli i obsadzili przedpokój, komisarz pozostał na sali. Stało się to na rozkaz dra Schlichtinga, urzędnika magistratu, jako komisarza rządowego. Zarząd wybrano 132 głosami na 134 głosujących. Protestujemy na mocy uchwały jednogłośnie Walnego Zgromadzenia przeciw tej prowokacji i złamaniu ustaw, oraz prosimy o zarządzenie śledztwa dyscyplinarnego i ukaranie przykładowe dra Schlichtinga. Prezes Kasy: dr. Zygmunt Marek. Wiceprezes: Leon Misiółek.

Telegraf i telefon.

Sytuacja.

Praga, 30 kwietnia. Minister Rezek wystosował do młodoczeskich prowodyrów pisemne zapytanie, czy nie zgodziliby się na ponowne obesłanie konferencji ugodowej, która w takim razie zostałaby zwołaną 5 a 8 maja. W najbliższych dniach odbędzie się w obozie młodoczeskim narady nad tą propozycją. Panuje jednak w kołach czeskich przekonanie, że ponowna konferencya ugodowa byłaby nietylko zbyteczną, lecz wprost szkodliwą dla interesów czeskiego narodu.

Praga, 30 kwietnia. Organ czeskiej partii ludowej „Cas“ twierdzi, że w czeskim społeczeństwie istnieją dwa prądy:

górný i dolný. Górny ma swe źródło w stronnictwie feudalnej szlachty. „Cas“ jako głównego przywódcę tego prądu tłumem czcionkami wymienia marszałka ks. Lobkowicza, który został pozyskany dla obstrukcyi.

Wypadek na wystawie.

Paryż, 30 kwietnia. Dzisiaj popołudniu zdarzył się na placu wystawy nieszczęśliwy wypadek. Pomost prowadzący ponad „Avenue Suffren“, a łączący Pole Marsowe z panoramą „Globe celeste“ zawalił się zasypując przechodniów pieszych. Dotychczas 5 trupów. Wielu rannych. Zarządzono wszelkie środki bezpieczeństwa.

Paryż, 30 kwietnia. Podczas nieszczęśliwego wypadku na wystawie zginęło 7 osób, między którymi nie ma żadnego cudzoziemca. 10 osób rannych.

Sympatyje dla Burów.

Washington, 29 kwietnia. W senacie postawił Pettigrew jeszcze raz wniosek, w którym wyraża sympatyje dla Burów i nadzieje pomyślnego dla nich zakończenia walki. Lodge proponuje, aby wniosek ten przesłać komisji. Pettigrew sprzeciwia się temu. Przy głosowaniu nad wnioskiem Lodge'go (31 głosów za, 11 przeciw) okazała się opinia Izby. Na tem posiedzenie zamknięto.

Wojna.

Warrenton, 30 kwietnia. Biuro Reutersa donosi, że Burowie przez cały dzień wczoraj utrzymywali z okopów koło mostu silny ogień, artylerya angielska musiała ich wzajem ostrzeliwać. Balon wojskowy oddał przytem wielkie usługi. Anglicy nie mają żadnych strat.

Haaga, 30 kwietnia. Deputacya Burów odwiedzi 1 maja Amsterdam i wsiądzie 4 maja w Rotterdamie na pokład parowca „Maasdam“, aby odpłynąć do Ameryki. Dr. Leyds i Müller zostają w Europie.

Kapstadt, 30 kwietnia. Biuro Reutersa donosi: Aby zarządzić na wszelki wypadek środki zaradcze, wyszedł rozkaz opróżnienia wszystkich szpitali. Chorzy mają być przeniesieni natychmiast, o ile ich stan pozwoli, na szpitalny okręt.

Redaktor odpowiedzialny: Ignacy Daszyński.

Wydawca: Jan Englisch.

Właściciel: Dr. Zygmunt Marek.

NADEŚLANE.

(Za ten dział redakcyja nie odpowiada.)

Dr. Norbert Gertler

po wieloletniej praktyce w szpitalu św. Ludwika ordynuje 63 1—5

jako specjalista w zakresie chorób dzieci od 2—4 popołudniu

Kraków, ul. św. Gertrudy nr. 18.

(Ubogim udziela bezpłatnej porady od godz. 2—3 popołudniu.)

Za treść ogłoszeń redakcja nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności.

Ważne dla P. T. zegarmistrzów, jubilerów i mechaników!

JÓZEF BESTER

dawniej

J. Pamm & Weisslitz, Kraków

Stradom 5

poleca swój od przeszło 60 lat istniejący, bogato zaopatrzony

Skład złotych i srebrnych zegarków

Ściennych schwarzwalderów a specjalnie wiedeńskich
pendułowych zegarów w największym wyborze;

paryskich i amerykańskich **budzików**;

Narzędzi i fornitur,

Kamieni prawdziwych i imitacyj dla złotników, jubilerów i mechaników

29 po cenach najprzystępniejszych. 6-7

Gazeta chłopska

PRAWO LUDU

Organ partii socjalno-demokratycznej
wychodzi w pierwszą i trzecią niedzielę
każdego miesiąca.

Wyszedł już numer 8.

Prenumerata (łącznie z przesyłką pocztową)
roczna 2 kor., półroczna 1 kor. (kwartalnej
się nie przyjmuje). Numer pojedynczy 12 h.

Adres Redakcyi i Administracyi:
Kraków, ul. Bracka 15.

Każdą ilość robotników do prac drenarskich

przyjmie pod korzystnymi warunkami **Oddział melioracyjny**
lwowskiej Filii Banku Galicyjskiego dla handlu i przemysłu,
Lwów, Jagiellońska 3, zatrudniając ich co roku stale
od wiosny do zimy — w obrębie Galicyi — i zwracając im
koszta podróży na miejsce pracy.

67 3-7

KSIEGARNIA

POLSKIEJ PARTII SOCYALISTYCZNEJ

Administracja

„PRZEDŚWITU“ i „ŚWIATŁA“.

Ekspedycja zagraniczna:

„Robotnika“, „Górnika“ i „Arbajtera“.

Adres: **JÓZEF KANIOWSKI, 67 Colworth Road, Leytonstone, London N. E.**

Wysyła katalogi i udziela wszelkich informacji w zakresie księgarskim darmo.

Dostarcza wszelkich książek w języku polskim, rosyjskim, niemieckim, francuskim i angielskim, zwłaszcza poleca niemieckie wydawnictwa socjalistycznej firmy: J. H. W. Dietz Nachf. w Sztuttgardzie.

Poleca swe usługi bibliotekom towarzystw robotniczych i młodzieży. Na żądanie układa biblioteki dla towarzystw robotniczych. 1 9-11

Bogato ilustrowane **Cenniki**
na żądanie wysyła się darmo.

Znane z dobroci i regularnego chodu
Zegarki prawdziwe genewskie, złote, srebrne i niklowe
dokładnie uregulowane, z rzetelnem 3 letniem poręczeniem,
zegary ścienne, pendułowe i budziki

oraz **wyroby złote i srebrne**

urzędownie stemplowane

jak: łańcuszki, broszki, kółczyki, medaliki, korale itd.

poleca **najtaniej** i w wielkim wyborze

Emil Goldwasser w Krakowie

••••• **ulica Grodzka Nr. 58** •••••

(pierwszy sklep przy ewangelickim kościele). 17 8-10

Na składzie: łyżki, łyżeczki, noże, widelce, lichtarze, cukiernice, tace
i inne wyroby z chińskiego srebra.

Największy skład
Maszyn do szycia i haftu

SINGERA

nieośmiejonej trwałości, najnowszej konstrukcji, a nowszej od
wszystkich przez inne składy ogłaszanych, czółenkowe, pierście-
niowe i Vibrantig Schättele

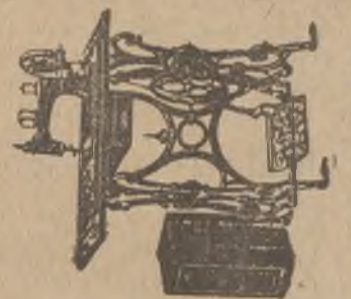
szyczące naprzód i wstecz. — Nauka szycia i haftu
bezplatnie. — **Gwarancja pięcioletnia.**

Fabryczny skład oryginalnych maszyn do szycia

MICHAŁ KAMMOLZ

Filia: Kraków, Floryańska 34.

Cieszyń, Saska kępa 29 6 9-6

Obrączki
ślubne,
pierścionki
każdej wielkości.

Zlecenia z pro-
wincyi
odrotną pocztą.